

Вірний своїм переконанням

125 років від дні народження

Є. Маланюка, українського поета

Євген Филімонович Маланюк

Один із найвидатніших українських поетів ХХ ст., критик, історик і теоретик української словесності та культури, Євген Филімонович Маланюк народився 1 лютого 1897 р. в селищі Новоархангельське на Херсонщині у родині народного вчителя. Батько Филімон Васильович захоплювався просвітницькою діяльністю, був режисером аматорських театральних вистав, співав у церковному хорі та виступав ініціатором відкриття гімназії. За словами самого письменника «родина була не зовсім звичайна, хоч, може,

типова для степового півдня. У лінії батька були чумаки, осілі запорожці, хоч засновники роду, найбільш правдоподібно, прийшли в Покуття. Мати була дочкою Я. Стоянова, військовика із сербських Осадчих, що їх спроваджувала Катерина II для консолідації земель бувших Вольностей Запорозьких поруч німців і татар».

Юнак добре навчався у гімназії, став стипендіатом Єлісаветградського земства. У 1914 р. вступив до Петербурзького політехнічного інституту, однак Перша світова війна внесла свої корективи у життя. Восени цього ж року Маланюк

**Батько – Филімон
Васильович**

Мати – Глікерія Яківна

Євген Маланюк під час навчання в Київській школі прапорщиків (1914)

переводиться до Київської військової школи, яку закінчує у званні молодшого офіцера, очолює кулеметну команду 4-ї роти 2-го Туркестанського стрілецького полку на Південно-Західному фронті.

Доля повертає його до боротьби за незалежну Україну, Маланюк працює в Генеральному штабі України, стає ад'ютантом генерала Василя Тютюнника (командира Наддніпрянської УНР).

Боротьба за Українську державність закінчилася «великим ісходом». Письменнику довелося пережити сорок вісім років вимушеної еміграції. Спершу – були табори інтернованих у Польщі, де й вийшли друком його перші поезії у журналі «Веселка» (1920), який він видавав разом зі своїми друзями Ю. Дараганом, М. Чирським, М. Гривою (Загривним). Через деякий час перебрався до Чехословаччини, де закінчив Українську господарську академію у

Подєбрадах і отримав диплом інженера-гідротехніка. Деякий час входив до складу Ліги українських націоналістів (ЛУН), друкувався в журналі «Державна нація». Активно починає займатися літературною творчістю, одружується перший раз, але 1929 р. шлюб розпадається і Євген переїздить до Варшави і до 1944 р. працює за інженерним фахом. Засновує літературну групу «Ми», бере активну участь у громадському та суспільно-політичному житті громади. Вдруге одружується, у 1933 р. народжується син Богдан.

Євген Маланюк, Богумила Савицька та їх син Богдан

У роки Другої світової війни Євген Филімонович бере участь у обороні Варшави у 1939 р. В цей час працює вчителем, перекладачем до кіно-хронік. Після вступу на територію Польщі радянських військ знов емігрує, вже без родини. У 1945 р. опиняється в Західній Німеччині, стає членом угруповання Мистецького українського руху. А в 1949 р. переїздить до США де і проживає до самої смерті, поступово відходить від літературної діяльності, працює на робочих спеціальностях і в інженерному бюро.

Євген Маланюк

У 1951 р. підготував до друку збірку «Влада», до якої увійшли його ранні вірші. Велика книга вибраних поезій за всі роки творчості під назвою «Поезія» була видана в 1954 р. З 1958 р. почесний голова об'єднання українських письменників «Слово».

Маланюка вважають каталізатором формування української еміграційної поезії в іпостасі «празької школи», про яку дослідники говорять як про «школу Маланюка». Своєю творчістю прагнув сприяти відродженню української держави. Герой поетичних творів Маланюка – безкомпромісний максималіст суворого вигляду, який не здатний на будь-які поступки по відношенню до своїх супротивників і самого себе.

За все своє життя письменник видав десять поетичних збірок, серед яких: «Стилєт і стилос», «Гербарій», «Земля й залізо», «Земна мадонна» та ін., а одинадцята, вийшла в 1972 р., уже після смерті,

завдяки дружині Богумилі й синові Богдану.

Своєю творчістю поет прагнув дати відповіді на запитання: що являє собою українська культура та

яке місце вона посідає серед інших культур, що є причинами поточасного занепаду країни та як відродити українську державність.

Висока оцінка творчості Євгена Маланюка цілком виправдана. Він майстер українського слова. Глибокодумний і самобутній. У доброму розумінні класицист, сповнений духу новаторства. А головне – мислитель-гуманіст, джерела творчості, характер, доля якого визначалися основами буття народу, органічною спорідненістю з життям нації.

Письменник помер 16 лютого 1968 р. У свій останній вечір він збирався до театру – так його і знайшли з квитком у кишені. Поховали на українському цвинтарі у містечку Саут-Брук у Нью-Джерсі.

«Завжди напружено, бо завжди – проти течії.

Завжди заслуханий: музика, самота. Так без шляху, без батька, без предтечі. Так – навпростець – де спалює мета. Все чути. Всім палать. Єдиним болем бути, тим криком, що горить в кривавім списку уст, і знань, що випало – загаснути забутим, і спомином кінця – кісток народних хруст»

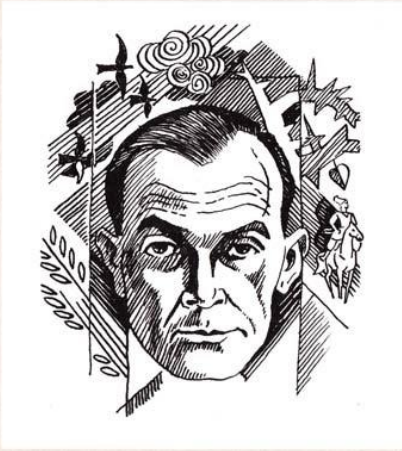

**Могила Є. Маланюка у
м. Саут-Брук у Нью-Джерсі**

Є. Маланюк

Літературна спадщина

Євген
МАЛАНЮК
Невичерпальність

84(4Укр)6

М

Маланюк Є. Ф. Невичерпальність: Поезії, статті /
Є. Ф. Маланюк ; упоряд. Л. Куценко. — 2-ге вид. — Київ :
Веселка, 2001. — 320 с.

82-3(477)

Д

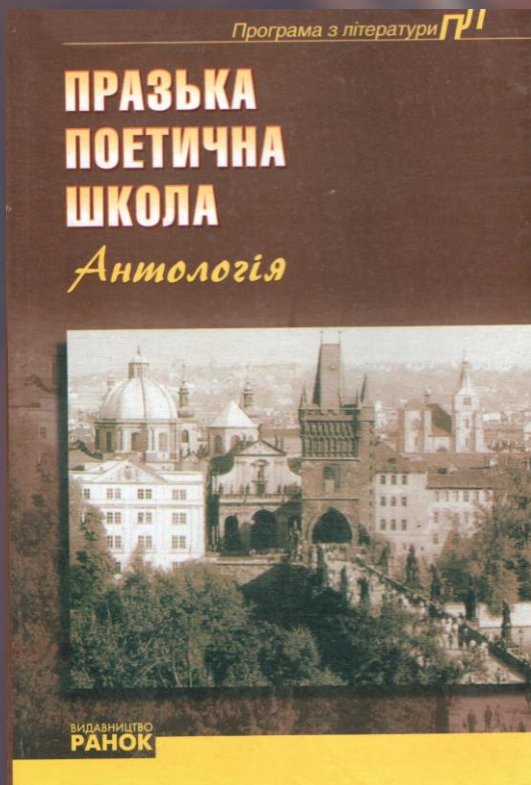
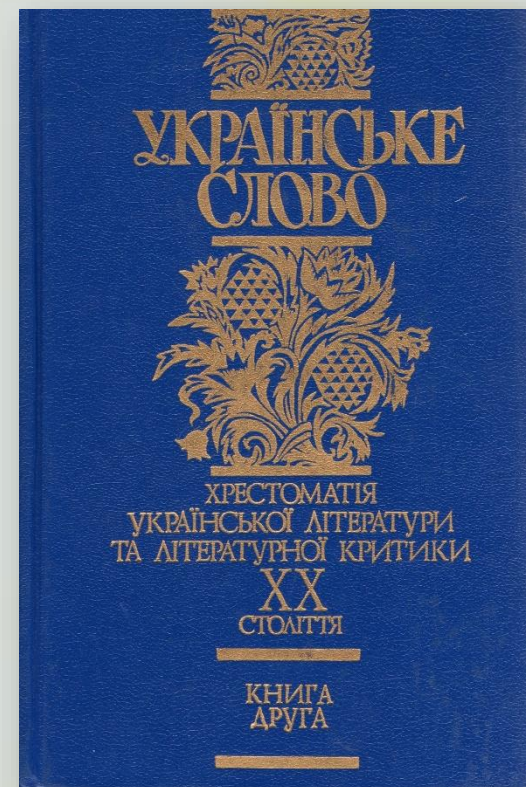
Євген Маланюк // Дніпрова хвиля : хрестоматія / ред.
П. П. Кононенко ; упоряд. В. Я. Неділько. — 2-е вид, перероб.
і доп. — Київ : Освіта, 1993. — С. 518—529.

ДНІПРОВА
ХВИЛЯ

83.3(4Укр)

У

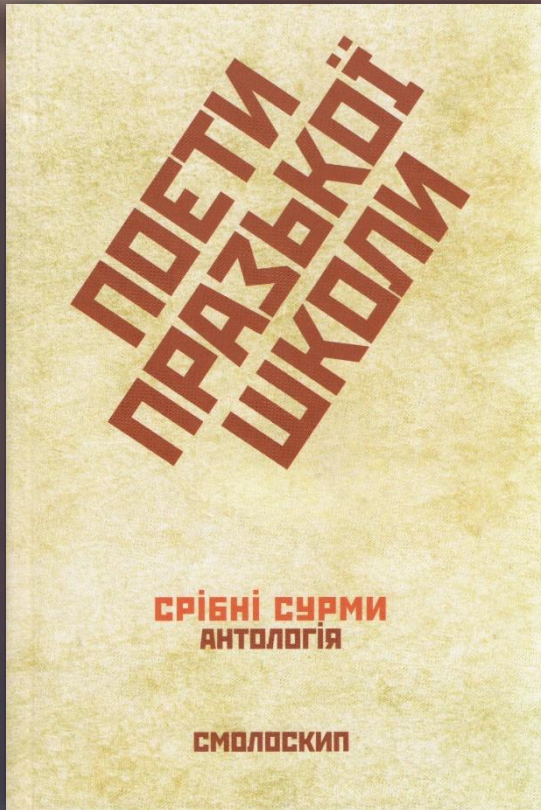
Євген Маланюк // Українське слово. У 4-х кн. Кн. 2 : хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ століття : навчальний посібник / упоряд. В. Яременко. — Київ : Аконіт, 2001. — С. 418—433.

84(4Укр)6

П

Празька поетична школа: Антологія / упоряд. : О. Г. Астаф'єв, А. О. Дністровий. — Харків : Ранок, 2004. — 256 с.

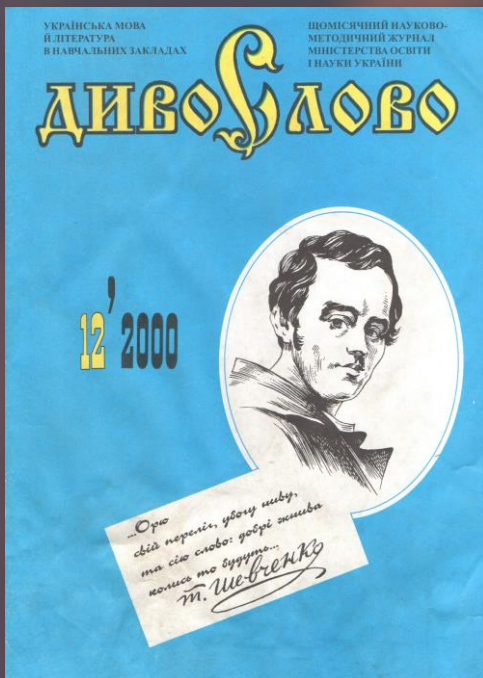
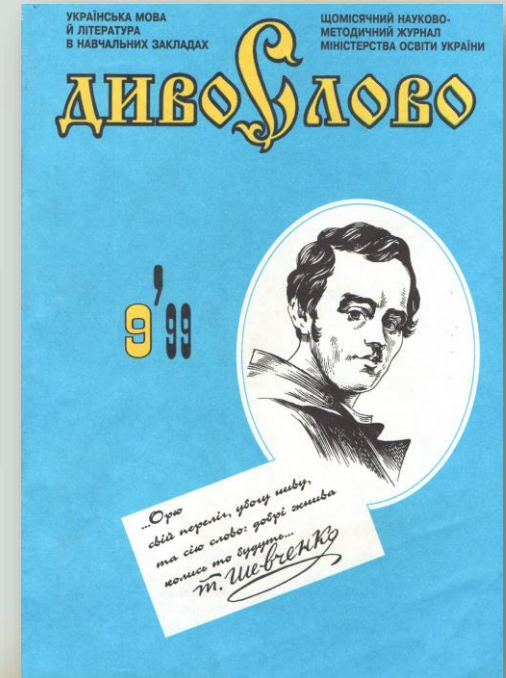
84(4Укр)6

П

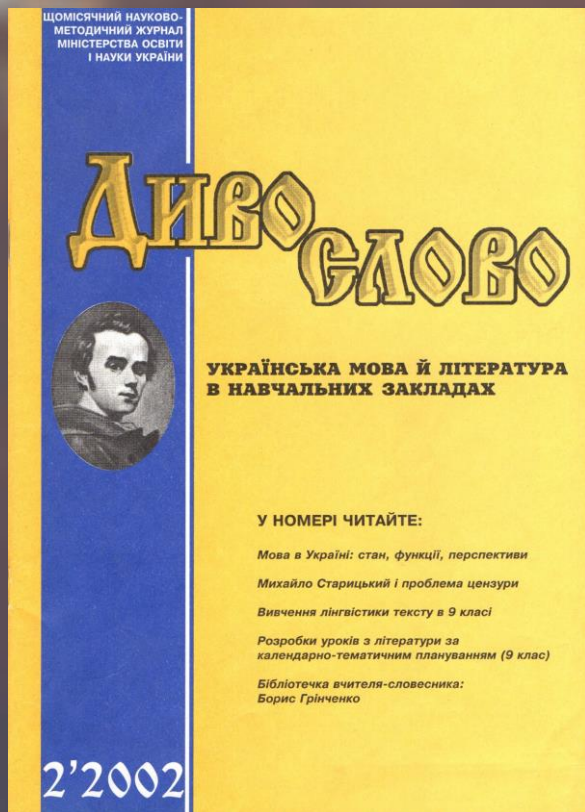
Євген Маланюк // Поети Празької школи: Срібні сурми :
антологія / упоряд. М. Ільницький. – Київ : Смолоскип,
2009. – 916 с.

Дослідження творчості Євгена Маланюка

Куценко Л. Євген Маланюк: поезія як можливість
націєтворення / Л. Куценко // Дивослово. — 1999. — № 9. —
С. 4–7.

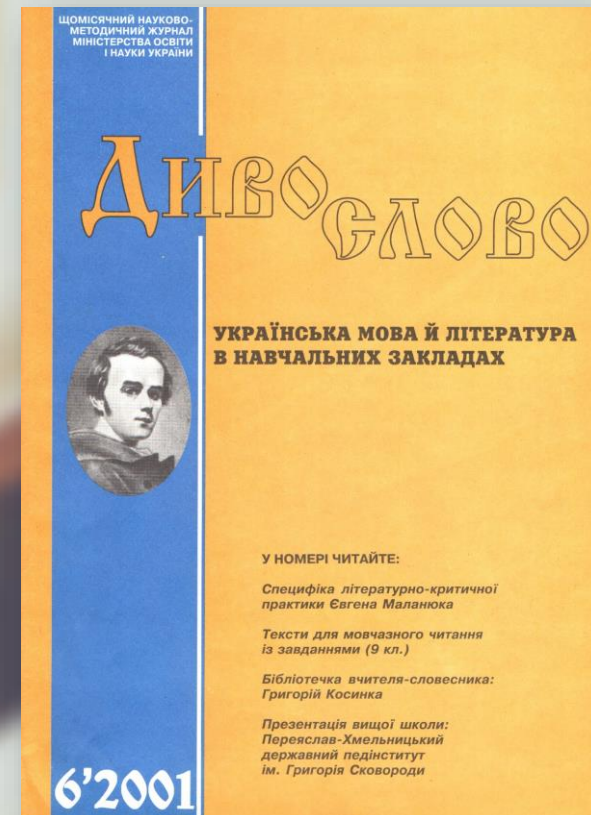

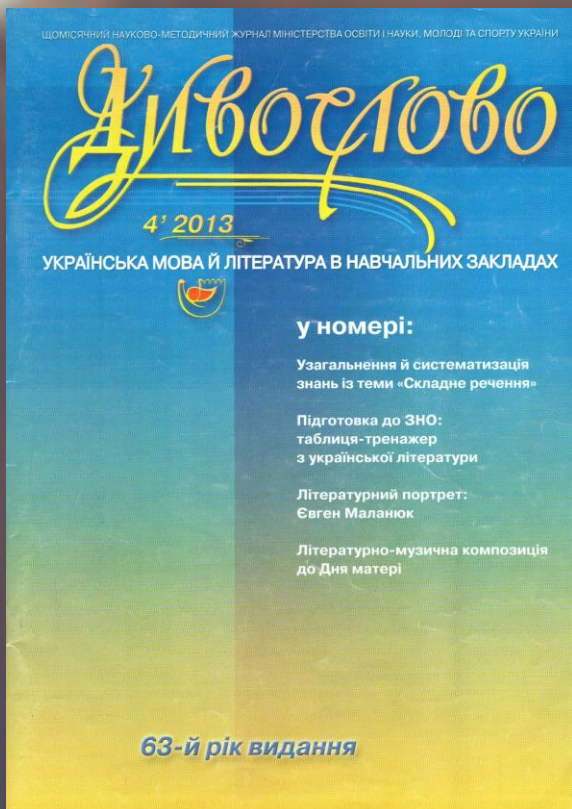
Куценко Л. «Перший поважний «роман»...» / Л. Куценко // Дивослово. — 2000. — № 12. — С. 11–13.

Кухар О. Проблема митця й мистецтва в естетичній й поезії Євгена Маланюка / О. Кухар // Дивослово. – 2002. – № 2. – С. 14–17.

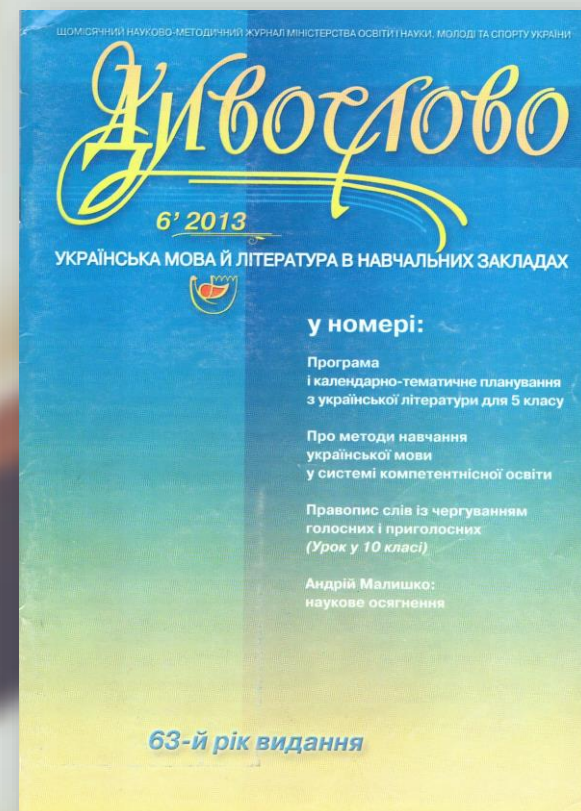
Омельчук Л. Специфіка літературно-критичної практики Євгена Маланюка / Л. Омельчук // Дивослово. – 2001. – № 6. – С. 5–8.

Ільницький Є. Євген Маланюк (1897–1968) /
М. Ільницький. – Дивослово. – 2013. – № 4. – С. 58–62.

Ільницький М. Євген Маланюк (1897–1968) /
М. Ільницький // Дивослово. – 2013. – № 6. – С. 48–53.

Матеріали з фонду

Наукової бібліотеки

Підготувала:

Заговора М.